

OPATŘENÍ

Č.j. 283/77 411/2000

ze dne 10. listopadu 2000

(platí od 1. 1. 2002)

**kterým se stanoví postupy účtování pro účetní jednotky
účtující v soustavě jednoduchého účetnictví**
ve znění opatření č. j. 281/33 494/2001 a opatření č. i. 281, 283/97
410/2001

Referent: Ing. Hana Vlasáková, tel. 5704 4252
Blažena Petříková, tel. 5704 4274

Ministerstvo financí stanoví podle § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991
Sb., o účetnictví (dále jen zákon):

Čl. I

(1) Tímto opatřením se stanoví postupy účtování pro účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví. {1}

(2) Postupy účtování v jednoduchém účetnictví, postup přechodu ze soustavy jednoduchého účetnictví do soustavy podvojného účetnictví a postup přechodu ze soustavy podvojného účetnictví do soustavy jednoduchého účetnictví tvoří přílohy č. 1 až 3 tohoto opatření.

(3) Toto opatření včetně příloh bude vyhlášeno oznámením o jeho vydání ve Sbírce zákonů.

1) § 9 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění zákona č. 117/1994 Sb. a zákona č. 227/1997 Sb., zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů.

Čl. II

Zrušuje se:

1. Opatření MF ČR čj. 281/71 702/1995, kterým se stanoví postupy účtování u fyzických osob provozujících podnikatelskou činnost nebo jinou výdělečnou činnost, účtujících v soustavě jednoduchého účetnictví, ve znění opatření čj. 281/80 381/1996, opatření čj. 281/90 550/1997, opatření čj. 281/53 679/1998 a opatření čj. 281/93 489/1998.

2. Opatření MF ČR čj. 283/32 774/1996, kterým se stanoví postupy účtování u malých příspěvkových organizací a u jiných drobných organizací, účtujících v soustavě jednoduchého účetnictví a u zálohovaných organizací, ve znění opatření čj. 283/33 165/1997, opatření čj. 283/83 620/1997, opatření čj. 283/81 623/1998 a opatření čj. 283/83 691/1999.

Čl. III

Toto opatření nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2001.

Ministr financí:

Doc. Ing. Pavel Mertlík, CSc., v. r.

Příloha č. 1

**Postupy účtování pro účetní jednotky účtující v soustavě
jednoduchého účetnictví {1}**

Čl. I.

Úvodní ustanovení

Účetní jednotky podle tohoto opatření účtují o předmětu účetnictví {2} v souladu se zvláštními právními předpisy {3} a těmito postupy účtování.

Čl. II

Vymezení pojmů pro účely vedení jednoduchého účetnictví

(1) Pro účely postupů stanovených tímto opatřením se majetek člení na

- a) dlouhodobý nehmotný majetek,
- b) dlouhodobý hmotný majetek,

- c) finanční majetek,
- d) ceniny,
- e) zásoby,
- f) pohledávky,

a dále se vymezuje v souladu s odstavci 2 - 16

(2) Za dlouhodobý nehmotný majetek se považují nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software a ocenitelná práva, a to jak nabyté od jiných osob, tak vytvořené vlastní činností za účelem obchodování s nimi, v ocenění jedné položky od 7000 Kč včetně, s dobou použitelnosti delší než jeden rok. Dlouhodobým nehmotným majetkem jsou nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software a ocenitelná práva od okamžiku jejich uvedení do užívání. Pro účely rozlišení účetních záznamů o dlouhodobém nehmotném majetku podle výše jeho ocenění v knize (na kartách) majetku se tento majetek člení na:

- a) dlouhodobý nehmotný majetek v ocenění jedné položky převyšující 60 000 Kč,
- b) drobný dlouhodobý nehmotný majetek, pokud ocenění jedné položky je 7000 Kč nebo vyšší, avšak nepřevyšuje částku stanovenou v písm. a).

(3) Za dlouhodobý hmotný majetek se považují

- a) pozemky, stavby {4} včetně budov, byty a nebytové prostory vymezené jako jednotky zvláštním právním předpisem {5}, kulturní památky, umělecká díla, sbírky a předměty kulturní hodnoty podle zvláštních právních předpisů {6}, bez ohledu na jejich pořizovací cenu;
- b) samostatné movité věci, popřípadě soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž doba použitelnosti je delší než jeden rok a ocenění u jedné položky převyšuje částku stanovenou zákonem o daních z příjmů, včetně předmětů z drahých kovů;
- c) pěstičské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než tři roky;
- d) základní stádo a tažná zvířata, tj.

1. plemenná zvířata kategorií skotu, koní, prasat, ovcí, koz a hus,
2. hospodářsky využívané chovy (např. muflonů, daňků, jelenů, pštrosů), u kterých pořizovací cena za jeden kus odpovídá kategorii dlouhodobého hmotného majetku a jejichž využitelnost v chovu je delší než 4 roky,
3. koně tažní, dostihová a sportovní, osli, muly a mezci,
- e) otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť, technická rekultivace a technické zhodnocení, které se nezahrnuje do ocenění dlouhodobého hmotného majetku; o technickém zhodnocení se neúčtuje v případě pozemků, pěstičských celků trvalých porostů, základního stáda a tažných zvířat, uměleckých děl a sbírek.

(4) Příslušenstvím {7} dlouhodobého hmotného majetku jsou předměty, které tvoří s hlavní věcí jeden majetkový celek a jsou součástí jeho ocenění a záznamů v knihách (kartách) majetku. Příslušenství je součástí dodávky hlavní věci nebo se k hlavní věci přiřadí dodatečně. Pokud příslušné předměty netvoří s hlavní věcí jeden majetkový celek, jde o samostatné movité věci.

(5) Dlouhodobým hmotným majetkem se stávají věci uvedené do užívání. Uvedením do užívání se rozumí zabezpečení všech technických funkcí potřebných k užívání a splnění všech povinností stanovených právními předpisy, např. stavebními, ekologickými, požárními, bezpečnostními a hygienickými.

(6) Účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví neúčtují o odpisech podle zákona.

(7) Opravná položka k úplatně nabytému majetku se účtuje při nabytí souboru majetku koupí, nejsou-li sjednány ceny jednotlivých složek souboru majetku. Opravnou položkou je rozdíl

- a) buď mezi pořizovací cenou souboru majetku a oceněním souboru majetku v účetnictví prodávajícího subjektu, sníženým o převzaté závazky, pokud nabyvatel individuálně nepřeceňuje jednotlivé složky nabytého souboru majetku,
- b) nebo mezi pořizovací cenou souboru majetku a souhrnem individuálně přeceněných složek souboru majetku na základě posudku zpracovaného znalcem (znalci), sníženým o převzaté závazky, pokud nabyvatel individuálně přeceňuje jednotlivé složky nabytého souboru majetku.

Složky majetkového souboru v účetnictví kupujícího jsou oceněny zůstatkovou cenou, jde-li o složky na příslušných majetkových účtech podle odstavce 7 písmena a), nebo cenou vzniklou přeceněním, podle odstavce 7, písmena b).

Dodatečné přecenění podle odstavce 7, písmena b) může být provedeno nejpozději do termínu uzavírání účetních knih. Pokud od nabytí majetku do uzavírání účetních knih neuplynou tři měsíce, lze provést přecenění i v následujícím účetním období. Dodatečné přecenění se musí týkat veškerého takto nabytého majetku s výjimkou peněžních prostředků a cenin. Je-li rozdíl mezi cenou souboru majetku a souhrnem individuálně přeceněných složek majetku kladný, má opravná položka povahu aktivní; je-li rozdíl záporný má opravná položka povahu pasivní.

O opravných položkách k úplatně nabytému majetku podle odstavce 7 neúčtují ani je netvoří právnické osoby účtující podle tohoto opatření.

(8) Za finanční majetek se považují peníze a peněžní vklady, dluhopisy, depozitní certifikáty, cenné papíry podle zvláštních právních předpisů {8}, uložení prostředků do portfolia a finanční spolučásti na podnikání jiných účetních jednotek, pokud byly zahrnuty do obchodního majetku účetní jednotky.

(9) Ceninami jsou zejména poštovní známky, kolky, dálniční nálepky (kupony), stravenky do provozoven veřejného stravování, telefonní a ostatní karty, mají-li hodnotu apod.

(10) Za zásoby se považují

- a) materiál do okamžiku spotřeby,
- b) nedokončená výroba, polotovary vlastní výroby, výrobky, zvířata,
- c) zboží do okamžiku prodeje.

(11) Nedokončená výroba jsou produkty, které již prošly jedním nebo několika výrobními stupni a nejsou již materiálem, ale také ještě ne hotovým výrobkem. Pod pojmem nedokončená výroba se zahrnují rovněž nedokončené výkony jiných činností, kde nevznikají hmotné produkty

(12) Polotovary vlastní výroby jsou odděleně sledované produkty, které ještě neprošly všechny výrobní stupně, a musí být proto dokončeny nebo zkompletovány do finálních výrobků v dalším výrobním procesu účetní jednotky.

(13) Výrobky jsou předměty vlastní výroby určené k realizaci mimo účetní jednotku, popř. ke spotřebě uvnitř účetní jednotky.

(14) Zvířata náležející do zásob jsou mladá chovná zvířata, zvířata ve výkrmu a dále např. kožešinová zvířata, ryby, včelstva, hejna slepic, kachen, krůt, perliček, hus na výkrm, psi a další. Zvířata z vlastního chovu a nakoupená zvířata po dosažení dospělosti mohou být z rozhodnutí účetní jednotky převedena do základního stáda, v opačném případě zůstávají součástí zásob.

(15) Zbožím jsou movité věci nabyté za účelem prodeje, pokud s těmito věcmi účetní jednotka obchoduje. Zbožím jsou i výrobky vlastní výroby, které byly aktivovány a předány do vlastních prodejen. Zbožím jsou též nemovitosti s výjimkou pozemků, které účetní jednotka, jejímž předmětem činnosti je nákup a prodej nemovitostí, nakupuje za účelem prodeje v nezměněné podobě a sama je nepoužívá, nepronajímá a neprovádí na nich technické zhodnocení.

(16) Vlastní jmění (u právnických osob), obchodní majetek (u fyzických osob), je tvořen součtem stavu dlouhodobého nehmotného majetku a dlouhodobého hmotného majetku, zásob, pohledávek, finančního majetku a cenin po odečtení stavu závazků včetně úvěrů, zákonných rezerv, u fyzických osob popř. i pasivní části opravné položky při úplatném nabytí majetku. Vlastní jmění účetních jednotek právnických osob účtujících podle tohoto opatření může být definováno zvláštním právním předpisem jinak.

(17) Peněžní deník v soustavě jednoduchého účetnictví je účetní knihou, ve které se zachycuje pohyb peněžních prostředků v hotovosti a na účtech u banky, průběžné položky, příjmy a výdaje v požadovaném členění především pro účely daně z příjmů a u právnických osob účtujících podle tohoto opatření též v členění požadovaném zvláštními právními předpisy {3}.

(18) Za průběžnou položku se považuje takový záznam v peněžním deníku, který slouží k doložení stavu majetku účetní jednotky při převodech mezi pokladnou a bankovními účty a při převodech mezi bankovními účty nebo mezi pokladnami.

(19) Účtováním v soustavě jednoduchého účetnictví se rozumí veškeré zápisy, které se týkají předmětu účetnictví podle zákona, zachycené v účetních knihách podle čl. V, odst. 2.

(20) Dotací se pro účely tohoto opatření rozumí prostředky poskytnuté na stanovený účel ze státního rozpočtu, z rozpočtu územního samosprávného celku nebo státního fondu, pokud tak zákon o tomto fondu stanoví. Obdobně se účtuje o prostředcích poskytnutých ze zahraničí, zejména o prostředcích Národního fondu, programu PHARE nebo programu obdobného.

(21) Za "příjem" pro posouzení hranice stanovené v § 9 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, pro přechod na účtování v soustavě podvojného účetnictví u právnických osob účtujících podle Opatření MF ČR č. 281, 283/77 411/2000 ze dne 10. 11. 2000 se považují do pokladny nebo do banky přijaté prostředky na činnost účetní jednotky podle statutu, stanov nebo jiné zřizovací listiny a nezahrnují se do něj příjmy z podnikání (doplňkové činnosti) a jednorázové příjmy, které se nebudou v dalším účetním období opakovat (např. příjmy z prodeje nemovitosti, dědictví a pod.).

Čl. III

Ocenění majetku účetní jednotky

(1) Majetek účetní jednotky se oceňuje v souladu s § 25 zákona; dlouhodobý nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek se oceňuje pořizovací cenou, reprodukční pořizovací cenou, cenou pořízení nebo vlastními náklady.

(2) Do ocenění majetku podle odstavce 1 se zahrnují též závazky, resp. pohledávky, s oceňovaným majetkem související.

(3) Pořizovací cena dlouhodobého nehmotného a dlouhodobého hmotného majetku zahrnuje i náklady spojené s jeho pořízením.

(4) Za výdaje spojené s pořízením dlouhodobého hmotného majetku se považují výdaje zejména na

- a) přípravu a zabezpečení dlouhodobého hmotného majetku (včetně úroků z úvěrů, odvodu za dočasné odnětí zemědělské půdy zemědělské výrobě, poplatků za dočasné odnětí lesní půdy, úplat za poskytnuté záruky v souvislosti s pořízením dlouhodobého hmotného majetku) do doby uvedení pořízovaného dlouhodobého hmotného majetku do používání;
- b) průzkumné, geologické, geodetické a projektové práce (včetně variantních řešení), umělecká díla tvořící součást stavebních objektů, odvody za trvalé odnětí zemědělské půdy zemědělské výrobě, poplatky za trvalé odnětí lesní půdy, odvody za dočasné odnětí zemědělské půdy zemědělské výrobě pro zařízení staveniště, otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť, technickou rekultivaci, technické zhodnocení, dopravu, montáž a clo;
- c) zabezpečovací a konzervační práce, popř. udržovací a dekonzervační práce v případě zastavení pořízovaného dlouhodobého hmotného majetku;
- d) jednorázové náhrady za omezení vlastnických práv například na lesních pozemcích a lesních porostech u venkovních vedení elektřiny a u plynodů {9}, a náhrady majetkové újmy vlastníkovu nebo nájemci nemovitosti nebo za omezení v obvyklém užívání nemovitosti {10} jakož i poplatky za smýcený porost a ekologickou újmu v souvislosti s výstavbou podle příslušných zákonů;
- e) úhradu podílu na účelně vynaložených výdajích dodavatele spojených s připojením a zajištěním požadovaného příkonu nebo požadované dodávky plynu a tepla, jakož i úhrada vlastníkovu rozvodného zařízení za přeložku rozvodného zařízení;
- f) náhrady poskytované podle zákona o telekomunikacích vlastníku nebo nájemci nemovitosti za omezení jeho užívání;
- g) zkoušky, kterými zhotovitel prokazuje řádné provedení díla; vzniknou-li při zkouškách použitelné výrobky nebo výkony, které podle smlouvy patří objednateli, sníží se o hodnotu těchto výrobků nebo výkonů náklady na pořízení dlouhodobého hmotného majetku.

(5) Za výdaje spojené s pořízením dlouhodobého hmotného majetku se nepovažují zejména

- a) smluvní pokuty a úroky z prodlení, penále, popř. jiné sankce ze smluvních vztahů a peněžní náhrady škod souvisejících s pořízením dlouhodobého hmotného majetku;
- b) výdaje na přípravu pracovníků pro budované provozy a zařízení;
- c) výdaje na vybavení pořizovaného dlouhodobého hmotného majetku zásobami;
- d) výdaje na biologickou rekultivaci,
- e) výdaje spojené s přípravou a zabezpečením výstavby vzniklé po uvedení pořizovaného dlouhodobého hmotného majetku do užívání;
- f) výdaje na opravy a udržování dlouhodobého hmotného majetku; opravami se odstraňuje částečné fyzické opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu; uvedením do provozuschopného stavu se rozumí také provedení opravy s použitím jiných než původních materiálů, dílů, součástí nebo technologií, pokud tímto nedojde k technickému zhodnocení; udržováním se zpomaluje fyzické opotřebení, předchází jeho následkům a odstraňují drobnější závady,
- g) daně spojené s pořízením dlouhodobého hmotného majetku, které zákon o daních z příjmů neuznává za výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů a dále daň z převodu nemovitostí,
- h) kursové rozdíly.

(6) Vlastními náklady jsou veškeré položky vynaložené na pořízení dlouhodobého nehmotného a dlouhodobého hmotného majetku vlastní činností. Majetek se v tomto ocenění zachytí v knize majetku (na kartách majetku). Uvedený postup se nemusí uplatnit u nakoupených mladých zvířat a zvířat vlastního chovu, pokud se při dosažení dospělosti nezahrnují do základního stáda.

(7) Ocenění jednotlivého dlouhodobého nehmotného majetku se zvyšuje o technické zhodnocení, pokud náklady na něj v úhrnu za účetní období převyšují částku 60 000 Kč a technické zhodnocení je v tomto účetním období uvedeno do užívání. Ocenění jednotlivého odpisovaného dlouhodobého hmotného majetku se zvýší o technické zhodnocení, pokud náklady na něj v úhrnu za účetní období odpovídají částce uvedené v § 33 zákona o daních z příjmů a technické zhodnocení je v tomto účetním období uvedeno do užívání. Nepřevyšuje-li pořizovací cena technického zhodnocení uvedené částky, ocenění dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku se nezvyšuje.

(8) Ocenění dlouhodobého nehmotného a dlouhodobého hmotného majetku, na jehož pořízení byla účetní jednotce poskytnuta dotace, se sníží pro účely zjištění odpisů podle zákona o daních z příjmů o příjmy z poskytnuté dotace. Právnícké osoby účtující podle tohoto opatření použijí ustanovení pouze při ocenění odpisovaného dlouhodobého hmotného majetku pro účely zjištění odpisů uplatňovaných do základu daně z příjmů, a to v souladu s příslušným ustanovením zákona o daních z příjmů.

(9) Pořizovací cena souboru movitých věcí se zvýší o pořizovací cenu věci do souboru dodatečně zařazené. Při vyřazení části souboru movitých věcí se pořizovací cena souboru sníží o pořizovací cenu vyřazené části, přičemž míra odepsanosti vyřazené části je shodná s mírou odepsanosti souboru.

(10) O zvýšení ocenění dlouhodobého majetku, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, se neúčtuje.

(11) Zásoby se oceňují způsobem podle § 25 odst. 1 zákona.

(12) Pořizovací cenou zásob se rozumí cena, za kterou jsou zásoby skutečně pořízeny včetně nákladů s jejich pořízením souvisejících (např. přeprava, provize, clo, pojistné).

Čl. IV

Okamžik uskutečnění účetního případu

(1) Okamžikem uskutečnění účetního případu je den, ve kterém dojde ke splnění dodávky, platbě závazku, inkasu pohledávky, postoupení pohledávky, vkladu pohledávky, poskytnutí či přijetí zálohy, převzetí dluhu, zjištění manka, schodku, přebytku či škody, pohybu majetku uvnitř účetní jednotky a k dalším skutečnostem vyplývajícím ze zvláštních předpisů nebo z vnitřních poměrů účetní jednotky, které jsou předmětem účetnictví a které v účetní jednotce nastaly, popř. účetní jednotka má k dispozici potřebné doklady tyto

skutečnosti dokumentující (například bankovní výpisy, výpisy ze Střediska cenných papírů).

(2) Pro oceňování pohledávek a závazků znějících na cizí měnu lze při přepočtu na českou měnu za okamžik uskutečnění účetního případu považovat u dodavatele den vystavení faktury nebo obdobného dokladu, u odběratele den přijetí faktury nebo obdobného dokladu.

(3) Při převodu vlastnictví k nemovitostem, které podléhají vkladu do katastru nemovitostí, se za okamžik uskutečnění účetního případu považuje den doručení návrhu na vklad katastrálnímu úřadu. Dojde-li k povolení vkladu, účetní zápisy k tomuto dni se nemění. Není-li vklad povolen, musí se účetní zápisy u zúčastněných stran zpětně opravit. Podmíněnost uskutečnění účetního případu nabytím právního účinku vkladu se vyjádří poznámkou v knize (kartě) dlouhodobého hmotného majetku a při inventarizaci v inventurním soupisu.

(4) K okamžiku uskutečnění účetního případu, nejpozději však dnem, kdy účetní případ zjistí, zachycují účetní jednotky skutečnosti do účetních knih, případně do pomocných knih. Pro účtování účetních případů v peněžním deníku platí ustanovení v Čl. VII, odst. 1 a ostatní ustanovení o účetních zápisech v peněžním deníku.

(5) Účetní jednotky účtující podle tohoto opatření v účetnictví časově nerozlišují příjmy a výdaje; do hospodářského výsledku je zahrnují k okamžiku jejich zaplacení. Časové rozlišení příjmů a výdajů pro účely daně z příjmů provádějí účetní jednotky účtující podle tohoto opatření mimo peněžní deník, v dokladech, prokazujících způsob zjištění základu daně za příslušné zdaňovací období.

Čl. V

Vedení jednoduchého účetnictví

(1) V jednoduchém účetnictví je odděleno účtování o peněžním hospodaření v peněžním deníku od záznamů o ostatních složkách majetku a závazků podle odstavce 2, písmeno b, c) a d), které se vztahují k činnostem účetní jednotky.

(2) Účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví vedou

- a) peněžní deník,
- b) knihu pohledávek a závazků,
- c) účetní záznamy o ostatních složkách majetku a o závazcích z pracovněprávních vztahů, pokud pro ně mají použít; jedná se zejména o knihu (karty) dlouhodobého nehmotného majetku v členění podle Čl. II odst. 2, knihu (karty) dlouhodobého hmotného majetku, knihu finančního majetku, knihu (karty) zásob, knihu pro sledování cenin, knihu pro sledování nepřímých daní u plátců daně (knihu pro sledování daně z přidané hodnoty a knihu pro sledování spotřebních daní), pokud nejsou součástí knihy pohledávek a závazků, karty opravných položek k úplatně nabytému majetku (v návaznosti na zákon o daních z příjmů),
- d) ostatní záznamy vyplývající ze zvláštních právních předpisů, zejména mzdovou agendu (mzdové listy, rekapitulace mezd apod.), karty zákonných rezerv dle zvláštního právního předpisu § 12), karty zákonných opravných položek dle zvláštního právního předpisu § 12), karty časového rozlišení výdajů (v návaznosti na zákon o daních z příjmů),

(3) Účetní jednotky účtující podle tohoto opatření nesmí provádět účetní zápisy o peněžním hospodaření mimo peněžní deník. V případě, že vedou účetní jednotky denní záznamy o tržbách odděleně ve zvláštní knize, převedou minimálně jedenkrát měsíčně souhrn denních obrátů do peněžního deníku. Obdobně nesmí činit účetní zápisy mimo ostatní účetní knihy.

Čl. VI

Postup při otevírání a uzavírání účetních knih

(1) Otevřením účetních knih se rozumí podle zákona otevření peněžního deníku s převodem počátečních zůstatků peněžních

prostředků v hotovosti, prostředků na účtech v bankách a průběžných položek z minulého účetního období, dále otevření knih pohledávek a závazků a pomocných knih (karet) o ostatních složkách majetku a závazků.

(2) Uzavírání účetních knih je činnost, při níž se podle zákona k poslednímu dni účetního období

- a) zjišťují souhrnné částky údajů sledovaných v peněžním deníku, a to příjmů a výdajů v pokladnách, příjmů a výdajů na bankovních účtech, zůstatků na průběžných položkách (pokud nejsou ke dni uzavření účetnictví průběžné položky vyrovnány), celkových příjmů a výdajů a příjmů a výdajů v předepsaném členění dle příslušných ustanovení zákona o daních z příjmů a u právnických osob účtující podle tohoto opatření i v členění, které vyžadují zvláštní právní předpisy {3},
- b) zjišťují stavy nevyrovnaných (neuhrazených) pohledávek a závazků,
- c) zjišťují stavy majetku v knihách (kartách) majetku,
- d) zjišťují stavy v ostatních účetních záznamech a pomocných knihách,
- e) zjišťují kurzové rozdíly u bankovních účtů vedených v cizích měnách a valutových pokladech; kurzový rozdíl se podle povahy запиše jako "nepeněžní operace" do příslušných příjmů nebo výdajů peněžního deníku jako poslední účetní zápis. Kursové rozdíly u pohledávek a závazků vyjádřených v cizích měnách se uvedou v knize pohledávek a závazků.

(3) Výsledek hospodaření za účetní období dle zákona ke dni uzavření účetních knih účetní jednotka zjistí jako rozdíl součtu všech příjmů a součtu všech výdajů (včetně kurzových rozdílů zjištěných v peněžním deníku k poslednímu dni účetního období) bez ohledu na ustanovení zákona o daních z příjmů.

(4) Účetní jednotky zajistí vhodným způsobem (například formou tabulek a přehledů) údaje nutné pro sestavení výročních zpráv, pokud jejich sestavení vyžaduje zvláštní právní předpis.

(5) Účetní jednotky na základě inventarizace majetku a závazků a údajů zjištěných při uzavírání účetních knih jsou povinny sestavovat přehled o majetku a závazcích a přehled o příjmech a výdajích (dále jen výkazy).

(6) V přehledu o majetku a závazcích se uvádějí informace o veškerém majetku ve vlastnictví účetní jednotky v členění podle Čl. II odst. 1 a 2 a údaje o závazcích v členění podle potřeb účetní jednotky. Majetek se uvádí v ocenění podle § 25 odst. 1 zákona. Pohledávky a závazky vyjádřené v cizí měně se uvedou v ocenění kursem devizového trhu stanoveným Českou národní bankou ke dni uzavření účetních knih.

Přehled o příjmech a výdajích musí obsahovat zejména údaje o

- a) veškerých příjmech v členění umožňujícím zjištění základu daně z příjmů,
- b) veškerých výdajích v členění umožňujícím zjištění základu daně z příjmů.

Další členění příjmů a výdajů se uvede s ohledem na ustanovení zvláštních právních předpisů, popřípadě i podle potřeb účetních jednotek.

Přehled o příjmech a výdajích musí obsahovat výsledek hospodaření za celou účetní jednotku podle Čl. VI odst. 3.

(7) Účetní jednotky připojí k výkazům podpisový záznam podle zákona. Připojením podpisového záznamu se považuje účetnictví za uzavřené.

(8) Účetní jednotky ukládají výkazy podle odstavce 5 současně s účetními knihami a účetními písemnostmi v souladu se zákonem.

(9) Způsob vypořádání dosaženého hospodářského výsledku právnických osob účtující podle tohoto opatření (tj. zisku nebo vzniklé ztráty) je stanoven buď zvláštním právním předpisem {1}, nebo statutem, stanovami či jinou zřizovací listinou účetní jednotky nebo vlastními předpisy o hospodaření nebo předpisy vyšších orgánů, popř. rozhodnutím příslušného oprávněného orgánu účetní jednotky.

Čl. VII Peněžní deník

- (1) Peněžní deník (dále jen deník) je určen pro účtování
  - a) příjmů a výdajů provedených v hotovosti,

- b) příjmů a výdajů provedených bankou,
- c) průběžných položek (převodů mezi pokladnou a bankovním účtem, převodů mezi bankovními účty a převodů mezi pokladnami),
- d) o kurzových rozdílech u devizových účtů a valutových pokladen jako "nepeněžní operace" (poslední položka).

(2) V deníku se neúčtují operace charakteru předpisu plateb, odvodů, vystavených a přijatých vyúčtování (faktur) apod.

(3) Zápisy v deníku se uskutečňují zásadně v časovém sledu podle jednotlivých účetních dokladů s rozpisem na příjmy a výdaje tak, aby přehled o příjmech a výdajích vyhovoval příslušným právním předpisům.

(4) Účetní jednotka, která v rámci podnikatelské a jiné samostatné výdělečné činnosti přijímá platby v hotovosti, je povinna vést záznamy denních tržeb a souhrnně o těchto tržbách účtovat v deníku minimálně jednou měsíčně.

(5) Zápisy v deníku se zajišťují způsobem,

- a) který umožňuje zjistit po skončení zdaňovacího období dílčí základy daně z příjmů, popř. příjmy a výdaje podle jednotlivých činností v souladu s požadovaným členěním pro účely daně z příjmů,
- b) který umožňuje zjistit hospodářské výsledky v členění požadovaném zvláštními právními předpisy v případě právnických osob účtující podle tohoto opatření.

(6) Peněžní deník obsahuje minimálně tyto údaje (pokud pro ně účetní jednotka má věcnou náplň)

- a) přehled o peněžních prostředcích v hotovosti, v členění na příjem a výdaj,
- b) přehled o peněžních prostředcích na bankovních účtech v členění na příjem a výdaj,
- c) přehled o příjmech, které jsou předmětem daně z příjmů,
- d) přehled o příjmech, které nejsou předmětem daně z příjmů, nebo jsou od daně z příjmů osvobozeny,
- e) přehled o výdajích souvisejících s příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů,
- f) přehled o výdajích souvisejících s příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů nebo jsou od daně z příjmů osvobozeny,
- g) přehled o příjmech a výdajích v členění požadovaném zvláštními právními předpisy {3},
- h) přehled o příjmech a výdajích na průběžných položkách.

(7) O dalším členění rozhodne účetní jednotka podle vlastních potřeb.

(8) Uspořádání údajů podle odst. 5 a 6 účetní jednotky v deníku zabezpečí vhodným, přehledným a srozumitelným způsobem, např. samostatnými sloupci v deníku, číslováním účetních dokladů nebo kódováním účetních zápisů.

(9) Částečná úhrada pohledávky či závazku u plátce daně z přidané hodnoty se v deníku přednostně vypořádá s pohledávkou či závazkem z titulu daně z přidané hodnoty a až zbylá část se zaúčtuje do příjmů či výdajů, které ovlivňují základ daně z příjmů.

(10) O pohybu peněžních prostředků na bankovních účtech se účtuje v deníku zásadně podle výpisů banky, přičemž účetní jednotka organizuje zápisy v deníku takovým způsobem, aby zajistila návaznost na zůstatky jednotlivých bankovních účtů, popř. jednotlivých pokladen.

(11) Devizové prostředky a valuty v deníku se sledují v české měně. Účetní jednotka zajistí v účetnictví i přehled o stavu a pohybu devizových prostředků a valut. Přepočtení zahraniční měny na českou měnu se u peněžních prostředků v bance (devizové účty) a u peněžních prostředků v hotovosti (valutové pokladny) provádí podle ustanovení § 24 odst. 4 zákona s tím, že:

- a) Při přepočtu cizích měn, které nejsou obsaženy v kursech devizového trhu stanovených Českou národní bankou, se pro přepočtení použijí oficiální kursy devizy střed centrálních bank, případně aktuální kursy na mezibankovním trhu k americkému dolaru nebo EURU.

Fyzické osoby účtující podle tohoto opatření mohou pro přepočtení použít kurs devizového trhu stanovený Českou národní bankou, který účetní jednotka používá po předem, vnitřním předpisem stanovenou dobu (pevný kurs). Stanovená doba nesmí přesáhnout účetní období. V rámci téže účetní jednotky lze používat denní kursy

i pevné kursy. Při používání pevných kursů může účetní jednotka změnit svým rozhodnutím pevný kurs i v průběhu vymezeného období. V případech vyhlášené devalvace či revalvace koruny české musí být kurs změněn vždy.

b) Při uzavírání peněžního deníku se použije směnný kurs devizového trhu vyhlášený Českou národní bankou, platný ke dni uzavření účetnictví; kursový rozdíl vyplývající z přepočtu se vyúčtuje v peněžním deníku podle ustanovení Čl. VI, odst. 2, písmeno e).

(12) O nalezeném dlouhodobém nehmotném a dlouhodobém hmotném majetku, o nalezených zásobách (přebytky zásob), odpadu a zbytkových produktech vrácených z výroby či jiných činnostech se v peněžním deníku neúčtuje.

(13) Do následujícího účetního období se v peněžním deníku povinně převádí zůstatky peněžních prostředků a průběžných položek.

(14) Průběžné položky se člení na příjem a výdaj. Na stranu příjmu účtuje účetní jednotka v případě zdokladovaného výdaje peněžních prostředků, u kterých není zdokladován jejich příjem (výpis z banky); na stranu výdaj v případě zdokladovaného příjmu peněžních prostředků, u kterých účetní jednotka nemá účetní doklady o jejich výdeji (výpis z banky).

(15) Účetní jednotky zjišťují v peněžním deníku obraty příjmů a výdajů v členění podle odst. 6 alespoň jedenkrát za kalendářní měsíc.

Čl. VIII

Kniha pohledávek a závazků

(1) Pohledávky a závazky se vedou v knize pohledávek a závazků, nebo v případě potřeby v několika knihách podle činnosti účetní jednotky a v rámci činností podle dlužníků a věřitelů.

(2) Kniha pohledávek a závazků je určena ke sledování pohledávek a závazků vůči jiným subjektům, např. k záznamům o

- jednotlivých dlužníků za splněné dodávky,
- jednotlivých věřitelů za jimi splněné dodávky,
- poskytnutých a přijatých zálohách,
- ceninách vydaných formou zálohy pracovníkům (příp. funkcionářům) účetní jednotky,
- pohledávkách za manka a škody,
- poskytnutých a přijatých úvěrech s odděleným sledováním bankovních úvěrů,
- závazcích, popř. pohledávkách z daně z příjmů,
- zúčtování plateb pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění,
- nárocích a závazcích u nepřímých daní (daň z přidané hodnoty a spotřební daně),
- materiálu dodaného zákazníkem a převzatého ke zpracování nebo opravám,
- ostatních pohledávkách a závazcích.

(3) V knize pohledávek a závazků zachycuje plátce nepřímých daní (daň z přidané hodnoty a spotřební daně) pohledávky (nároky) a závazky v takovém uspořádání, aby průkazně doložil finančnímu orgánu v návaznosti na daňové přiznání odděleně za jednotlivé daně zejména

- daňové závazky za zdaňovací období,
- nárok na odpočet a vrácení daně za zdaňovací období,
- zaplacené zálohy na daň,
- zúčtování nepřímých daní, kterým se vyjádří celkový výsledný vztah vůči finančnímu orgánu za zdaňovací období, případně s přihlédnutím k dalším požadavkům, které kladou daňové předpisy nebo finanční úřady.

(4) V knize pohledávek a závazků se sledují i vystavené šeky {13} a šeky předané k inkasu.

(5) Pohledávky a závazky v cizí měně se oceňují podle § 24 odst. 4 písm.a) a b) zákona.

Čl. IX

Účtování o dlouhodobém majetku a zásobách

(1) Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek se vede podle jednotlivých složek

- v knize majetku nebo

b) na kartách majetku.

(2) V záznamech uvedených v odst. 1 se povinně uvádí

- název nebo popis dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a drobného dlouhodobého nehmotného majetku, popř. číselné označení,
- ocenění majetku; pokud byl majetek pořízen zcela nebo z části z dotace, nebo z peněžního daru, uvede se i výše a druh finančního zdroje,
- datum a způsob pořízení (nabytí vlastnického práva),
- způsob využití majetku v členění podle druhu činnosti účetní jednotky,
- datum uvedení do užívání v případě dlouhodobého nehmotného a dlouhodobého hmotného majetku zejména pořizovaného postupně, např. u staveb a budov pořizovaných výstavbou,
- údaje o zvoleném způsobu daňových odpisů dlouhodobého hmotného majetku,
- částky daňových odpisů za zdaňovací období a zůstatkovou cenu po odpočtu daňových odpisů,
- zřízené zástavní právo, věcné břemeno, popř. jiné závazky vázající na majetku,
- datum a způsob vyřazení,
- ostatní údaje nutné pro identifikaci majetku.

(3) Na kartách zásob se zachycuje též hmotný majetek v ocenění od 3 000 Kč včetně do částky stanovené zákonem o daních z příjmů, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok, a to se zřetelným označením, že se jedná o drobný hmotný majetek.

(4) Zásoby bez ohledu na způsob jejich nabytí se sledují v knize zásob (na kartách zásob). K datu inventarizace účetní jednotka prokáže stav zásob v hmotných jednotkách a stanoveným způsobem je ocení.

(5) V účetních jednotkách provozujících maloobchodní činnost, při které je technicky obtížné vedení skladních karet podle jednotlivých položek zásob (např. prodej potravin), se za záznamy o zásobách považují i jiné vhodné způsoby, které prokazují celkový stav zásob, např. kontrola korunou. Zvolený způsob záznamů o zásobách účetní jednotka srozumitelně popíše a popis uloží jako účetní písemnost.

(6) Ceniny se zachycují v knize cenin. Ceniny je nutno inventarizovat obdobně jako pokladní hotovost v souladu s příslušnými ustanoveními zákona.

Čl. X

Mzdová agenda

(1) Zúčtování mezd pracovníků se provádí podle platných právních předpisů na mzdových listech.

(2) Podkladem pro zápisy na mzdových listech jsou písemnosti, z nichž musí být patrný

- výpočet mzdy,
- stanovení plateb pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění,
- stanovení srážek z mezd včetně záloh na daň z příjmů,
- výše vyplacené zálohy (záloh) na mzdu,

(3) Účetní jednotka musí doložit vyplacení mzdy pracovníkovi bez ohledu na způsob výplaty.

Čl. XI

Přechodná ustanovení

(1) Pokud účetní jednotky do 31. 12. 2000 o uměleckých dílech, sbírkách a předmětech zapsaných v seznamu kulturních památek v účetnictví neúčtovaly a nevedly o nich ani "operativní evidenci", zachytí je v knihách (kartách) dlouhodobého hmotného majetku nejpozději do 30. 6. 2001 na základě stavu k 31. 12. 2000, zjištěného inventarizací.

(2) Nemovitě kulturní památky, o nichž účetní jednotky dosud nevedly evidenci, zanesou do knihy (do karet) dlouhodobého hmotného majetku v pořizovací ceně nejpozději do 30. 6. 2001 jako účetní případ roku 2001.

(3) Účetní jednotky, které aktivovaly do konce roku 1995 zvířata do základního stáda a nadále nebudou takto postupovat, uplatní odpisy takto aktivovaných zvířat v jednoduchém účetnictví podle postupů

účetování v soustavě jednoduchého účetnictví platných do 31. 12. 1995.

(4) V ocenění podle Čl. III se účtuje o majetku, jakož i o technickém zhodnocení, jež byly uvedeny do užívání počínaje dnem 1. 1. 2001. O majetku, jakož i o technickém zhodnocení, jež byly uvedeny do užívání před tímto datem, se účtuje podle dříve platných opatření.

(5) Nehmotný majetek v ocenění od 7 000 Kč včetně a hmotný majetek v ocenění od 3 000 Kč do částky stanovené zákonem o daních z příjmů, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok a který nebyl do 31. 12. 2000 sledován, zachytí účetní jednotka v evidenci majetku podle stavu zjištěného inventarizací k 31. 12. 2000, nejpozději do 30. 6. 2001.

Příloha č. 2

Postup přechodu

ze soustavy jednoduchého účetnictví do soustavy podvojného účetnictví {14}

Čl. I

(1) Před přechodem ze soustavy jednoduchého účetnictví na soustavu podvojného účetnictví je nutno provést inventarizaci veškerého majetku a závazků a uzavřít účetní knihy v jednoduchém účetnictví.

(2) Přechod ze soustavy jednoduchého účetnictví do soustavy podvojného účetnictví je povinný, přestane-li účetní jednotka splňovat podmínky stanovené v § 9 zákona pro účtování v soustavě jednoduchého účetnictví. Přechod ze soustavy jednoduchého účetnictví do soustavy podvojného účetnictví účetní jednotka provede pouze k prvnímu dni účetního období následujícího po účetním období, ve kterém zjistila rozhodné skutečnosti.

Čl. II

(1) Na základě výsledků inventarizace se konečné stavy majetku v peněžním deníku, pohledávky a závazky uvedené v knize pohledávek a závazků a majetek zachycený v dalších účetních knihách (kartách) převedou jako počáteční zůstatky příslušných syntetických účtů v rozvaze, podle druhu použité účtové osnovy.

(2) Případný zůstatek (tj. nevyrovnaný rozdíl) průběžných položek peněžního deníku, týkající se převodů mezi pokladnou a bankovními účty, resp. převodů mezi bankovními účty nebo mezi pokladnami, se podle povahy zůstatku (+/-) uvede jako počáteční zůstatek účtu 261 - Peníze na cestě.

(3) Rozdíl mezi součtem nově otevřených účtů v podvojném účetnictví, tj. počátečních zůstatků syntetických účtů na straně aktiv a součtem počátečních zůstatků syntetických účtů na straně pasiv, se zachytí na příslušném účtu v účtové skupině 491-Účet individuálního podnikatele v případě fyzických osob, resp. 901 - Vlastní jmění v případě právnických osob účtujících podle tohoto opatření. Pokud by byl výjimečně součet aktiv menší než součet pasiv (majetek je menší než závazky a jiné zdroje jeho krytí), uvede se rozdíl s přihlédnutím k aktivům, jejichž zdrojem je některý fond, jako počáteční stav účtu 429 - Neuhrazená ztráta minulých let, resp. 932 Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let.

Příloha č. 3

Postup přechodu

ze soustavy podvojného účetnictví do soustavy jednoduchého účetnictví {14}

Čl. I

(1) Před přechodem ze soustavy podvojného účetnictví do soustavy jednoduchého účetnictví je nutno provést inventarizaci veškerého majetku a závazků a uzavřít podvojný účetnictví s tím, že se zruší účty časového rozlišení s výjimkou časového rozlišení výdajů z titulu finančního pronájmu (leasingu), účty rezerv s výjimkou zákonných rezerv {10}, účty opravných položek s výjimkou zákonných opravných položek {10} (v případě fyzických osob s výjimkou opravné položky při úplatném nabytí majetku) a zruší se účty kursovních rozdílů aktivních i pasivních.

(2) Účetní jednotka může přejít na účtování v soustavě jednoduchého účetnictví pouze v případě, že splňuje podmínky stanovené v § 9 zákona pro účtování v soustavě jednoduchého účetnictví a pouze k prvnímu dni účetního období následujícího po účetním období, ve kterém zjistila rozhodné skutečnosti.

Čl. II

(1) Na základě inventarizace se zůstatky majetkových účtů a cizích zdrojů (včetně zákonných rezerv) vedených na jednotlivých syntetických účtech převedou do peněžního deníku, do knihy pohledávek a závazků, popř. ostatních účetních knih (karet).

(2) Zůstatek účtu 261 - Peníze na cestě se převede podle povahy zůstatku (+/-) do peněžního deníku na průběžné položky.

- 1) § 9 odst. 2 a 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- 2) § 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- 3) zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších změn a doplňků, § 20f až 20j, zák. č. 40/1964 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších změn a doplňků, zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností, zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech), zákon č. 126/1992 Sb. o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů.
- 4) zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- 5) zákon č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů),
- 6) zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění zákona č. 425/1990 Sb., a ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, ve znění zákona č. 122/2000 Sb., zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů,
- 7) § 121 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, § 42 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- 8) zákon 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů,
- 9) vyhláška č. 193/1995 Sb., kterou se stanoví způsob a výše náhrad za omezení vlastnických práv na lesních pozemcích a lesních porostech u venkovních vedení elektřiny a plynovodů,
- 10) § 9 zákona č. 222/1994 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o Státní energetické inspekci,
- 12) zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- 13) zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový, ve znění zákona č. 29/2000 Sb.,
- 14) V případě fyzických osob účtujících podle tohoto opatření se postupuje s ohledem na ustanovení Příloh č. 2 a 3 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Převzato z Finančních zpravodajů ministerstva financí ČR

Vydal Český zahrádkářský svaz jako přílohu Věstníku č. 2. 2002.

Český zahrádkářský svaz

Přehled o činnosti ZO ČZS za rok ..... (stav k 31.12.)

1. č. ZO ..... název ZO ..... okres .....
2. Celkový počet členů ZO ..... z toho
  - v zahrádkových osadách .....
  - přídomních zahrádkářů .....Počet žadatelů o půdu .....
3. Výměra užívané půdy celkem ..... ha
  - z toho v zahrádkových osadách ..... ha
4. Počet zahrádek v zahrádkových osadách .....
5. Ve zpracovně ovoce zpracováno ..... tun ovoce
6. Využívá se zpracovny ovoce i jiným způsobem? Jakým? .....
7. Počet moštáren ..... sušáren ..... povidláren ..... palíren .....
8. Počet maloobchodních prodejen .....
roční maloobchodní obrat ..... Kč
9. Počet výstav zahrádkářské produkce .....
10. Počet odborných přednášek ..... a instruktaží .....
11. Počet dětí v zahrádkářských kroužcích .....
12. Počet akcí pro děti .....
13. Počet členů ZO v obecních zastupitelstvech .....
14. ZO trvale pečuje o veřejnou zeleň na ploše ..... ha
15. Jaké činnosti a služby by měl ÚR ČZS poskytovat ZO ČZS (uved'te na druhé straně)
16. Jaké činnosti a služby by měl RR ČZS poskytovat ZO ČZS (uved'te na druhé straně)
17. Náměty ZO ČZS pro další činnost ČZS (uved'te na druhé straně, event. v příloze)

.....
jednatel ZO ČZS

.....
předseda ZO ČZS

Termín k odeslání: do termínu určeného ÚR ČZS

Rozdělovník: 2x příslušný ÚR ČZS, 1x ZO ČZS